

HAMSUN-NYTT

Hamsun-Selskapets informasjonsblad 1/2024

Det var så lite å falle i staver over nu om vinteren

(Landstrykere, 1927)

Utstillingsåpning og fagseminar på Hamsunsenteret, 15. og 16. mars

Hamsunsenterets nyeste storsatsing, utstillingen «Den kontroversielle Hamsun», åpnes lørdag 16. mars. Denne store begivenheten feires med et rikholdig og spennende program som går over to dager. Det starter allerede fredag 15. mars kl. 11 og avsluttes med tårnfest lørdag kveld. To rikholdige dager med foredrag, diskusjoner, musikk, mat, alvor og fest. Fredag arrangeres et spennende fagseminar i Æventyrsalen. Da blir det foredrag ved Hamsun-forskerne Tore Rem, Birgitte Furberg Moe, Eirik Vassenden og Alvhild Dvergsdal. Bokansvarlig og forfatter Bernhard Ellefsen (Morgenbladet), kulturjournalist Selma S. Larsen (Klassekampen) og anmelder, forfatter og redaksjonssjef Vidar Kvalshaug (Bok365.no) deltar også med moderering og responsinnlegg under fagseminaret. Fredag serveres et litterært festmåltid med hamsunske matretter supplert med litterære lykketreff og musikalske opplevelser.

Den offisielle utstillingsåpningen lørdag foretas av styreleder i Bodø 2024 og tidligere sametingspresident Aili Keskitalo. Regissør Hans Petter Moland forteller om det nye filmprosjektet *Markens grøde* og artisten Marthe Valle holder musikalsk foredragskonsert. Kvelden avrundes med tårnfest, mer musikk, prat og hygge. Mer informasjon og påmelding fins på Hamsunsenterets hjemmeside: hamsunsenteret.no/?id=548142

Hamsundagene 2024 på Hamarøy

Hamsundagene 2024 arrangeres fra 4.- 10. august. Årets tema er «Drama & Livets spill». De første fire dagene er det hovedfokus på film og teater. Deretter dreier det seg i hovedsak om litteratur og musikk. I tillegg blir det festival for de unge med

«Den Omreisende Bokfesten» i fem dager. Hamsunsenteret har et utstrakt samarbeid med Hamarøy bibliotek og med Nordland fylkesbibliotek som stiller med festivalbibliotek.

Hamsundagene åpner med urframføring av bestillingsverket «Ednama Sjatto», der ny samisk musikk er satt til stumfilmen *Markens grøde* fra 1921. Samene blir i filmen framstilt nedrig og rasistisk. Ny musikk skal gi filmfortellingen en ny dimensjon, og den blir fremført LIVE og for første gang på årets festival. Før filmen forteller Vivian Aira om sitt kunstbok-prosjekt «Terra nullius – Markens grøde 2.0», en fortelling basert på romanen, men der Isak er same og reindreng og Inger også har samisk herkomst. Festivalen har invitert Iren Reppen med band til å ha konsert. Hun formidler om den folkekjære bodøværingen og Hamsun-tilhengeren Terje Nilsen. Dette får publikum mer kunnskap om av Reppen.

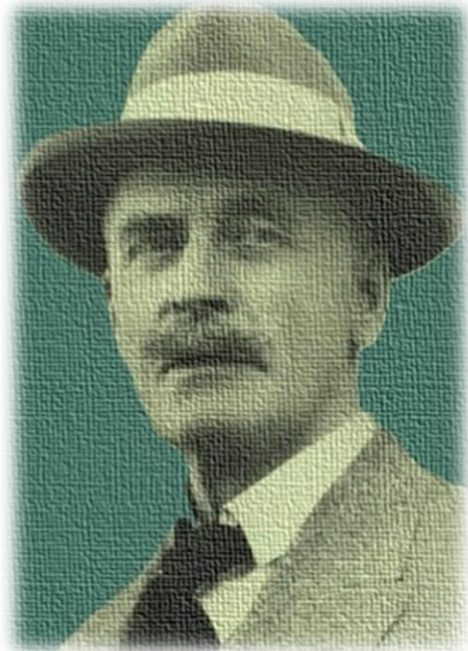
Hamsundagene har også invitert Hamsun-Selskapet til å stå for noen arrangementer under festivalen. Dette blir av særlig interesse for Selskapets medlemmer, men er selvsagt åpne for alle. Se eget innlegg om det i denne utgaven av Hamsun-Nytt.

Hamsundagene tilbyr særlig gunstig pris på festivalpass for Hamsun-Selskapets medlemmer og håper å se mange av dem! Festivalpasset gir tilgang til alle Hamsundagenes arrangementer. Festivalpass og billetter: www.hamsunsenteret.no.

Hamsun-Selskapet deltar på Hamsundagene 2024: Drama & Livets spill

Hamsun-Selskapet er på plass under Hamsundagene på Hamarøy i august 2024. Vi bidrar til festivalprogrammet under de mest litterære dagene, 8.-10. august. Noen poster har vi i egen regi og noen i samarbeid med Hamsunsenteret. Vekt på økt innsikt i og refleksjon rundt Hamsuns verk og liv står selvsagt i sentrum for oss.

Hamsun-Selskapet har altså et programsamarbeid med Hamsundagene. Program-skissen under her tar bare for seg de tre dagene Selskapet er involvert. Vi vil ikke gå i detalj på Hamsundagenes egne programposter, da de styrer «slippet» av disse.

Foredragene i Hamsun-Selskapets regi vil være i Æventyrsalen vegg-i-vegg med Hamsunsenteret. Vi vil også ha en krambod med diverse Hamsun-relaterte bøker, samt Hamsun-kopper, kophåndklær mm.

Torsdag 8. august – lørdag 10. august (Hamsun-Selskapets bidrag i grønt):

- Frokostsamtaler i den nye utstillingen. Ny gjest hver morgen. Tema: Den kontroversielle Hamsun
- Foredrag og intervjuer med ulike tematikk knytta til Hamsun, noen med påfølgende plenumssamtale/debatt (Selskapet bidrar nok med en panel deltaker)
- Walk and talk med forfatter eller fagperson hver dag (Selskapet spleiser på å få med en forfatter)
- Bokprater med forfattere
- Konserter og andre musikkarrangement, prisutdeling, avslutningsfest
- Innledningskåseri ved Hege Faust (leder i Hamsun-Selskapet) før foredrag ved Knut Michelsen: Kvalitetsendring i Hamsuns roman-dialoger etter hans dramaskrivning
- Foredrag ved Kamilla Aslaksen: «Hamsuns bibliotek på Nørholm. Om arbeidet med restaurering og katalogisering av boksamlingen og dikterstuen»
- Sosialt treff for Hamsun-Selskapets medlemmer og andre som ønsker å være med. På Skogheim eller internatkantina. Underholdning, quiz, hyggelig samvær, servering og krambodsalg
- Årsmøte i Hamsun-Selskapet, Skogheim/internatkantina

Vi oppfordrer medlemmene til å sjekke hele programmet for Hamsundagene etter hvert som det slippes: www.hamsunsenteret.no (fanen Hamsundagene)

Hamsun som leser

Gled deg! Hamsun-Selskapet har invitert Kamilla Aslaksen til Hamarøy slik at hun kan fortelle om boksamlingen til Hamsun i dikterstuen på Nørholm, Grimstad. *Ellinor Hamsuns legat til Nørholms bevarelse* mottok 300 000 kr i 2014 av Stiftelsen UNI for å sikre Dikterstuen som kulturminne av nasjonal verdi og fordi den er viktig for forståelsen av Hamsuns forfatterskap.

Hamsun kjøpte gården Nørholm i 1918. Dikterstuen var egentlig en gammel husmannsstue som Hamsun i 1925 fikk flyttet og plassert noen hundre meter bortenfor hovedbygget. De siste 25 årene benyttet Hamsun dikterstuen, eller «huset mitt», som han kalte det, til å søke skrivero. I 2014 var stuen og Hamsuns private bibliotek der

inne i så dårlig forfatning at det måtte settes inn kraftige tiltak for å redde bygget og bevare interiørets autensitet.

Kamilla Aslaksen har doktorgrad i bokhistorie og biblioteksvitenskap, og er førsteamanuensis ved Høgskolen Innlandet. Hun hadde hovedansvar for katalogisering og restaurering av boksamlingen på 6500 verker i dikterstuen. Arbeidet pågikk fra våren 2020 til sommeren 2023 og er en videreføring av registreringen fylkesarkivar Anton Olav Aalholm begynte på i 1959.

Dikterstuen på Nørholm i 2019 (fargebildet) og interiøret en gang i tiden, ukjent dato (Foto og foto av foto: Hege Faust)

Aslaksen kommer til Hamarøy for å fortelle om hva som til nå er kommet ut av arbeidet, og da særlig registreringen av Hamsuns tilføyelser med penn i en god del av samlingens bøker. Kommentarene sammenlagt sier mye om Hamsun som leser. Mer om dette kan du altså høre på Hamarøy i august!

Nørholm er fremdeles i familiens eie, og Hamsuns gravurne er under gullregnen i hagen foran hovedbygget. Legatet til Ellinor Hamsun ble etablert i 1989 ved hjelp av arvemidler etter Hamsuns datter Ellinor (1915-1987). Stiftelsen Nørholm ble opprettet i 1995 ved hjelp av et gavebrev fra daværende eier Victoria Hamsun og benyttes til å sikre inventar i hovedbygget og dikterstuen slik at dette blir bevart og forblir på Nørholm. Stiftelsen har for øvrig også forkjøpsrett til eiendommen.

(Kilder: stiftelsen-uni.no, nrk.no/sorlandet)

Hamsun-Selskapets årsmøte 2024

Hamsun-Selskapets årsmøte i 2024 blir 8. august på Oppeid (Skogheim eller internatkantina).

Saker som ønskes behandlet må være styret i hende seinest to uker før årsmøtet. Dersom det er forslag til endringer i vedtektene, er fristen fire uker før. I 2024 er følgende verv på valg: leder, styremedlem (repr. for Hamarøy kommune) og to varamedlemmer. Valgkomiteens leder er Gunnar Wiker, Narvik. Han kan kontaktes på telefon 992 15 639. Øvrige medlemmer av valgkomiteen er Randi Eilertsen og Wenche Rokkan Iversen.

Fra Hamsun-Selskapets bildesamling: Rudolf Reiter (1944 – 2019)

Hamsun-Selskapet fortsetter sin presentasjon av kunst eid av Selskapet og historiene omkring kunstgavene. Denne gangen trekker vi fram tyske Rudolf Reiter, noe vi tenker passer ekstra godt i forbindelse med siste tids diskusjon i aviser og på Selskapets hjemmeside om «hvor ble det av Hamsun» i Hamsundagene.

Som romantisk grafiker, illustratør, maler og skulptør spenner hans arbeider over flere fagfelt. Hovedateljéet hans var og er i Erding ved München. Reiter var en etablert og kjent kunstner i Tyskland før han kom som hovedutstiller til Hamarøy i 1986. Han hadde da alt i en rekke år vært sterkt opptatt av Hamsuns litteratur, og under sitt første opphold på Hamarøy uttalte han følgende: «*Min fascinasjon for Knut Hamsun var avgjørende for min vei inn i kunsten*».

Sammen med sine sponsorer tok kunstneren på eget initiativ kontakt med Hamarøy for om mulig å kunne få presentere sine arbeider, og selv om han ble invitert som hovedutstiller, betalte han og samarbeidspartene hans både reise og opphold selv.

Trykket fra utstillingen (til venstre) kan virke unnselig, men mange både på og utenfor Hamarøy har Hamsun-relaterte bilder av Reiter i sine hjem. Det er heller ikke dette enkle trykket som gjør at vi gir Reiter ekstra stor plass og omtale i denne utgaven av Hamsun-Nytt. Engasjementet hans, og fasinasjonen for Hamsun, gjorde at han besøkte Hamarøy også etter 1986. Under besøkene brukte han skisseblokka flittig, blant annet med datteren Victoria som motiv i ulike posisjoner i naturen. Valget av navn på hans datter var selvsagt ikke tilfeldig. Victoria driver hans galleri i Erding videre etter hans død i 2019.

Størst betydning for Hamsundagene på Hamarøy og Hamsun-Selskapet fikk Reiter da han tok initiativ til, og stod ansvarlig for den storstilte Hamsun-markeringen over flere dager i Erdings kulturhus i Bayern. Her presenterte nordnorsk kulturliv seg – ikke minst gjennom utstillinger av Karl Erik Harr, Kajsa Zetterquist og Per Adde.

Arrangementet var omfattende og stort, og krevde sitt av både Hamarøymiljøet og Hamsun-Selskapet. Gjestelista i kulturhuset var lang, og blant disse kan nevnes både Norges ambassadør i Tyskland, Bayerns kulturminister, Erdings borgermester og Tore Hamsun. Rudolf Reiter ble under hovedseremonien utnevnt til æresmedlem av Hamsun-Selskapet.

Hovedarrangementet i Erdings kulturhus fikk betydelig oppmerksomhet med store oppslag i regionale aviser, samt TV-overføringer i Tyskland, Østerrike og Sveits. Hele arrangementet med oppmerksomhet og publisitet sier kanskje noe om statusen Knut Hamsun som forfatter hadde, og kanskje fremdeles har, internasjonalt.

De to bildene av Reiter i arbeid i sitt galleri, og av hans Hamsun-bok er hentet fra nettsidene til *Gallerie Rudolf L. Reiter*, og ble via telefonsamtale bekreftet tillatt brukt av datteren Victoria. En utvidet omtale av denne saken vil komme på Hamsun-Selskapets hjemmeside.

Hamsun-Selskapet er en av Norges største litterære foreninger.

For spørsmål vedr. medlemskap, bøker i Skriftserien med mer, kontakt oss på e-post: polden@hamsun-selskapet.no eller ring/send sms: 95085285.

Hjemmeside: hamsun-selskapet.no

Har du tips til sak som kan passe i Hamsun-Nytt eller på vår hjemmeside, ikke nøl med å ta kontakt med en i Selskapets styre:

Hege Faust, Lillestrøm (leder), tlf. 95085285 (hege.faust@gmail.com)

Truls Nilsen, Senja (nestleder) (truls.nilsen@mtmu.no)

Terje Øien, Hamarøy (styremedlem) (terje.øien@hamarøy.kommune.no)

Varaer:

1: Nils M. Knutsen, Tromsø (nils.magne.knutsen@me.com),

2: Torstein Garmo, Lom

3: Knut Michelsen, Ås